Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/120991,Prezentacja-wystawy-Tu-rodzila-sie-Solidarnosc-Skoczow-27-pazdziernika-13-listop.html
17.04.2024, 08:58

Prezentacja wystawy „Tu rodziła się Solidarność“ – Skoczów, 27 października – 13 listopada 2020

TU
RODZIŁA SIĘ
Solidarność
THIS IS WHERE "SOLIDARITY" WAS BORN

TU
RODZIŁA SIĘ
Solidarność
THIS IS WHERE "SOLIDARITY" WAS BORN

TU
RODZIŁA SIĘ
Solidarność
THIS IS WHERE "SOLIDARITY" WAS BORN

TU
RODZIŁA SIĘ
Solidarność
THIS IS WHERE "SOLIDARITY" WAS BORN

We wtorek, 27 października na skoczowskim Rynku otwarta została plenerowa wystawa „TU rodziła się Solidarność", przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej z okazji 40. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność". Wcześniej była ona prezentowana m.in. w Bielsku-Białej oraz – jako część większej całości – w Warszawie.

W skromnej - z oczywistych względów - uroczystości otwarcia ekspozycji wzięli udział burmistrz Skoczowa Mirosław Sitko, przewodniczący podbeskidzkiej „Solidarności" Marek Bogusz oraz szef skoczowskiego Oddziału „S" Czesław Chrapek.

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie NSZZ "Solidarność".

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie NSZZ "Solidarność".

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie NSZZ "Solidarność".

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność" w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie

NSZZ “Solidarność“. NSZZ “Solidarność“. NSZZ “Solidarność“.

Otwarcie wystawy „Tu rodziła się Solidarność“ w Skoczowie. Fot. Region Podbeskidzie NSZZ “Solidarność“.

Adrian Rams, autor wystawy „Tu rodziła się Solidarność“ – *Ekspozycja składa się z części ogólnopolskiej, regionalnej i lokalnej. Część regionalna poświęcona jest wydarzeniom, które toczyły się na terenach dzisiejszego województwa śląskiego latem 1980 r. Wystawy lokalne opisują wydarzenia z czterech miejscowości: Tarnowskich Gór, Bielska Białej, Dąbrowy Górniczej i Jastrzębia-Zdroju. W Tarnowskich Górach 21 sierpnia 1980 roku odbył się pierwszy w województwie katowickim strajk solidarnościowy z robotnikami z Wybrzeża.*

Instytut Pamięci Narodowej zainaugurował obchody 40. rocznicy powstania „Solidarności” 1 lipca. Z tej okazji przygotował wystawę „TU rodziła się Solidarność”, która była pokazana równocześnie w 17 miejscowościach rozsianych po całej Polsce. Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach opracował regionalną cześć wystawy – przedstawiającą wydarzenia tworzenie się nowych niezależnych związków zawodowych na terenach znajdujących się w dzisiejszych granicach administracyjnych województwa śląskiego – oraz cztery wystawy lokalne poświęcone: Tarnowskim Górom, Bielsku-Białej, Dąbrowie Górniczej i Jastrzębiu-Zdroju.

W utworzonym w 1975 r. województwie bielskim nie było zorganizowanej opozycji lub tradycji strajkowych, jednak informacje o strajkach na Wybrzeżu w 1980 roku docierały do miejscowych robotników i padały na podatny grunt. 8 sierpnia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji w Bielsku-Białej pracownicy zaczęli zbierać podpisy pod listą postulatów do dyrekcji zakładu. Tego samego dnia strajk rozpoczął się w Bielskich Zakładach Przemysłu Lniarskiego „Lenko”. Trzy dni później wybuchł strajk w Bielskiej Fabryce Maszyn „Befama” – jednym z największych zakładów w mieście.

Po ogłoszeniu postulatów gdańskich pracownicy bielskich zakładów zaczęli je popierać na masówkach, dokładając do nich swoje żądania. Tak rozwijały się protesty m.in. w Fabryce Aparatów Elektrycznych „Apena”, Bielskiej Fabryce Armatury „Befa” i Fabryce Samochodów Małolitrażowych. Protesty w zakładach odbywały się oddzielnie, w sposób nieskoordynowany. 27 sierpnia powołano komitet strajkowy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji, którego śladem poszli pracownicy Befamy i FSM. Strajki objęły także zakłady z Oświęcimia, Andrychowa, Kęt i Żywca.

Strajki na Podbeskidziu trwały jeszcze w pierwszych dniach września. 11 września 1980 r., w siedzibie bielskiego oddziału Stowarzyszenia PAX, odbyło się pierwsze spotkanie

organizacyjne Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego samorządnych, niezależnych związków zawodowych w województwie bielskim. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele trzydziestu zakładów pracy, dało ono następnie początek podbeskidzkiej „Solidarności”.

Wystawę w Skoczowie oglądać można do 13 listopada 2020 r.